

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XII. Número 638

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

4 novembre 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

Primer d'octubre i primer de gener

Les nostres escoles

Dues dates hi ha interessants en la legislació persecutòria del catolicisme en les lleis referents a matèria escolar: la del primer d'octubre de 1933 i la de primer de gener de 1934. La primera obliga els Ordes religiosos a deixar l'ensenyament secundari; la segona, que deixin l'ensenyament primari. Tot això en nom de la llibertat, és clar, i com de costum en aquesta dissortada terra nostra.

La primera data ja ha passat. Les Congregacions religioses han hagut de tancar els seus col·legis, han deixat el territori espanyol algunes d'elles, emprenent la volada cap a països on la llibertat és una realitat, i totes elles han cessat en la seva funció social i l'única que durant anys i anys ens ha fet aparèixer davant el món amb un xic de cultura i amb un vernís europeu.

Al costat del dolor produït per la injustícia que el fet suposa, hem tingut, però, la satisfacció de veure com els ciutadans pares de família emprenen la tasca de l'educació dels seus fills per compte propi, i com, a l'empar de l'escola privada que la Constitució autoritza, obrien alguns centenars de col·legis on els seus fills trobessin aquelles garanties de cultura, educació i confessionalitat que els pares exigien en nom de la mateixa llibertat de consciència que garantitza el codi constitucional.

Ja ens fem càrrec que, donat l'esperit persecutori que regna a les altures i la visió catastròfica de l'Estat-pedagog — fracassat arreu del món — les dificultats dels pares de família no hauran acabat aquí. Les inspeccions, manades algun cop per un esperit sectari, posaran dificultats i obstacles als esmentats col·legis. Però, trobant-se com es troben ben encaixats dins la Constitució i admirablement regulats segons les disposicions d'Instrucció pública, no han de tenir dificultat en el seu expandiment i en l'obra cultural que porten a cap que, amb obstacles i tot, ha de continuar, protegida per les lleis.

Amb això s'haurà salvat el primer perill de l'ensenyament secundari. Però resta el segon, el que

significa la data del primer de gener de 1934. I com que aquest afecta l'ensenyament primari, de més importància que l'anterior, siguin permès que previnguem els mateixos pares de família sobre la necessitat de superar així mateix aquella segona dificultat, també d'acord amb la legislació vigent.

Ja sabem que molts dels col·legis fins ara establerts a partir del primer d'octubre han previst la substitució de l'ensenyament congregacionista per a primer d'any nou. Però tots aquells que encara no estiguessin preparats per a semblant esdeveniment, que tinguin present que s'han de preparar ja des d'ara amb tots aquells elements que la llei permet i que les circumstàncies aconsellen. Ni esdeveniments imprevistos ni un esperit illuminista els ha de detenir en aquest camí. Encara que els fets canviessin fortament fins a aquella data — massa pròxima per a tots — res no hi perdriem tenint escoles estructurades i funcionant segons la llei, de les quals en el dia de demà es pogués fer l'aplicació adient.

És admirable l'obra de despertament de l'esperit dels pares de família fins avui portada a cap. Però no descurem les nostres posicions per a la data propera, ja que les dificultats en el primer ensenyament poden ésser més grans i efectives, car des del punt de vista de l'Estat sectari resulta més interessant el problema de la primera ensenyança que no pas el de la segona. I tots aquells pares que fins ara no s'haguessin previngut en aquest punt, cal que no descurin la seva obra per al demà immediat i que hi facin arribar, si convé encara amb més intensitat, l'esperit admirable que fins avui els ha menat a realitzar una tasca sota tots conceptes encoratjadora.

Els temps no admeten repòs ni quietisme. Si la lluita és obligada per l'home damunt la terra, mai no ho pot ésser més que en un cas com el present en què es troba en litigi l'educació i la formació de la consciència dels nostres fills, i, amb ella, la formació de la societat del demà.

La tragèdia d'En Jordiet

JORDI ARNAU

II

En el procés espiritual que anava seguint el Jordiet se li havia presentat un petit problema que li va costar tres dies de resoldre'l. Sí, ja el té resolt. Aniria o no aniria a veure el P. Darnius? Hi aniria. A dir-li, què? A dir-li que adéu-siau, que entre els dos s'havia obert un abisme, però que li guardava afecte i agraïment. Que el movia a donar aquest pas? Per una banda, com una mena de galanteria, per altra banda, el desig de consolidar la seva nova situació amb un acte de valor, amb la confessió de la seva incredulitat.

No seria més enllà de les quatre de la tarda d'un dia d'estiu que el nostre Jordi pujava una mica tremolós les escales de la residència. Al segon pis va entrar per un corredor i es va parar davant d'una porta. Com que dins se sentien murmuris, abans de trucar, escoltà un minut per si la seva visita pogués ésser inoportuna. No; el P. Darnius resava el breuari. Va sentir clarament com amb veu una mica declamatorià pronunciava aquelles paraules que havia sentit mil vegades, d'un salm de David:

Dixit insipiens in corde suo: non est Deus...

Ja era casualitat que tot just arribat ja el tractessin de ximple. Ell sabia llatí i coneixia prou bé el significat de la paraula *insipiens*. I si se n'entornés? Qui el feia ficar en aquesta mena de compromisos! Però, no; després de tot el P. Darnius ni sabia que ell era allí a la porta a punt de trucar i no podia ésser responsable d'aquella coincidència. Per altra banda ja demostraria prou que la seva incredulitat no era la del ximple sinó la de l'home raonable que no pot admetre les veritats indemostrables per la raó. Truca.

— Endavant. Tu, Jordi?

— Li causa sorpresa?

— Ni mica; t'esperava. Te'n rius? És que com que jo no m'oblidava de tu, tenia dret a esperar que tampoc tu t'havies oblidat de mi tan completament que no ens tornéssim a veure. Anem, noi, anem; seu una estona, que no podies haver vingut en hora millor. Quins vents et porten?

— Si no m'erro fa prop de dos anys que no ens havíem vist i jo procedint així em mostrava ingrat. Després de tot jo li guardo afecte pel que vostè havia posat en mi i no era de raó una fugida com la meua. Desitjo ans de tot saber si vostè es conserva bo i fort.

— Ja tinc prop dels setanta i em sento tan fort que qualsevol dia faré el salt com un jove.

— Ara si que no l'entenc.

— El salt a l'eternitat, fill, el salt a l'eternitat. Encara que això és més propi de joves, perquè tu saps que es moren més joves que vells, als vells tampoc no els deixen per llavor i un dia o altre també hi cauen. De manera que tots tenim d'estar a punt de donar compte. Déu vulgui acceptar la meua vida per la conversió dels pecadors i esgarriats; ara mateix si és així la seva voluntat. La veritat és que ja no sóc bo per fer feina i la vida es l'única cosa de valor que tinc per donar. I tu, fill, explica'm coses de tu. Ja sé que estàs en el terç any de la carrera d'advocat, que has fet dos anys lluidíssims, i dono per suposat que continues a la Universitat

aquelles belles campanyes que m'havies contat fa temps.

— Pare, jo...

— No em vinguis amb modèsties, fill; tu ets dels predestinats; el cor m'ho diu i el cor no m'enganya perquè té llarga experiència.

— Volia dir-li, pare, que jo he perdut la fe i que no sóc el mateix.

— I què has d'haver perdut, fill; això no es perd així com així. És propi de la joventut passar certes crisis, en les quals el cap s'esvalota i un hom no sap on és; però això passa, fill meu; és un estat fugisser com el d'una tempesta que sembla que mai més no ha de sortir el sol, però el sol pot més que les nuvolades i triomfa. Vaja si triomfa! Parla'm fill, parla'm amb el cor a la mà com tu sabies fer-ho.

— Potser això és l'única cosa que em queda del que jo era.

— Veus com t'ho deia? Tu ets el mateix Jordiet d'abans, amb més anys i més experiència, una mica saccejat pels vents; però per això són forts els roures, els fan forts els vents i les tempestats. Déu t'ajudarà, fill. Pit i fora.

— El Déu que m'ha d'ajudar, pare, s'ha fos de la meua consciència. He llegit Lametrie, Holbach, Feuerbach, Nietzsche i amb això s'han ensorrat totes les meves preocupacions religioses d'abans. Vostè i jo parlàriem una hora seguida i no ens entendríem.

— Has llegit Lametrie, de qui s'ha dit que cercava una filosofia amb la qual pogués defensar la seva vida dissoluta. Holbach era un naturalista de vista curta, que si hagués trobat un escuradents al desert hauria afirmat que per allí havia passat un home, però no sabia veure les petjades de Déu en la naturalesa. Feuerbach va ésser un home mancat d'originalitat, que va extrafer algunes idees de Schleiermacher. Nietzsche era un boig, i boig rematat va morir. Cap d'aquests autors era capaç de matar-te la fe; jo crec que tu els podies llegir impune-ment tres anys enrera. El teu mal no ve pas d'aquí. Fóra molt més interessant per un investigador saber què llegies o que feies abans d'aficionar-te a aquelles filosofies. Si hi ha qui busca en la filosofia una orientació de la conducta són molts els que busquen en la filosofia la justificació d'una conducta ja orientada. Posem un cas. Un home vindrà a ésser lladre per obra de l'ambició i d'unes circumstàncies especials que no ha sabut resistir, i, posat ja en aquest estat, cercarà filosofies que el defensin i seran aquelles que no creuen ni en Déu ni en regles de moral, ni en la propietat dels altres. Aquí tens un tema de meditació, si et vaga. Un... dos... tres... repicó... Fill, em criden a la porteria. Dignes-me que no serà la darrera vegada que em vinguis a veure. Oi, noi, que no t'he fet enfadar?

— Pare, entre vós i jo s'ha obert un abisme. No sé si un altre dia el podré saltar. Salut, pare.

— Adéu, Jordiet, si que tornaràs, dignes-me que tornaràs, fill. Jo pregaré a Déu per tu.

— Qui sap!

— Que Déu sia amb tu en aquesta brega.

Els dos varen sortir junts. El Pare Darnius es va quedar a l'entrada i el Jordiet va sortir a fora remugant mig enfadat, mig impressionat per aquelles paraules que havia sentit davant la porta:

Dixit insipiens in corde suo: non est Deus...

(Continuarà)

Com fem la nostra autonomia?

PER GASTON GERARD

Per a tots els catalans de cor constitueix una pregonia tristesa contemplar com es va enrunant l'edifici de la nostra possible autonomia. En lloc de fer obra de concòrdia entre tots els habitants d'aquesta terra, els dirigents de la seva política han volgut ésser sols en l'obra de l'autonomia; i a la vista de tothom estan els estralls produïts per la seva inqualificable actuació. Barreja d'enveges, de petiteses, de personalismes, de vanitats i de concupiscència de tota mena és l'agrupament dirigent de la política d'ara. El que no destaca enlloc és l'esperit català.

¿I com podia ésser d'altra manera en un partit que comença per no voler reconèixer els fonaments del nostre poble, de civilització eminentment cristiana? La destrucció dels fonaments de la nostra civilització equival a la desfeta dels fonaments de la política i de totes aquelles raons en què podia bastir-se la nostra personalitat col·lectiva. I sense causa ¿què podem invocar com a fonament de les nostres peticions autonomistes?

El Parlament de Catalunya ha baixat al grau ínfim a què pot baixar una assemblea deliberant. Les seves darreres sessions, sobretot, han donat la mida del sentit polític de la majoria. I arreu és esguardada amb curiositat la seva obra, que val tant com la seva incapacitat per a regir-nos els catalans.

El Govern de la Generalitat encara va pitjor i per camins més torts i equivocats. Allí no hi ha pensament polític, ni direcció, ni idea de la responsabilitat. Els serveis es basteixen sobre gent addicta, prescindint de la capacitat i de la tècnica. I els mitjans per atendre aquells serveis es troben absolutament descurats, fins al punt que, esgotats els fons ordinaris, la Generalitat fa mésos que només viu de l'emprèstic dels quinze milions de pessetes, que també es troben ja molt a prop de l'esgotament. Per altra banda, les valoritzacions de serveis no vénen, i si així hem d'arribar a fi d'any es pot produir un cataclisme econòmic que posi els serveis de finances a l'alçària de tots els altres serveis.

Mentrestant, la burocràcia va creixent; els futurs policies es van multiplicant; els empleats entren sense ordre ni concert ni exigència tècnica de cap mena. I per tota organització es produeix la desorganització més completa, fins a extrems difícils de concebre.

Els catalans conscients saben que en tot això no hi tenen cap responsabilitat. Però enguarden amb tristesa el fenomen de desgovern, perquè també recorden que aquest equival a estendre una patent d'incapacitat de regir-se per a Catalunya, que si és un poble dissortat en el sentit polític, no podia mai arribar a suposar que el desgavell arribés a tant baix nivell com ha arribat en aquest moment.

I si els dirigents esquerrans no han fet obra política aprofitable, almenys hauran fet obra social? Ací la teniu en síntesi: els contractes de conreu de la terra destruïts i el problema agrari cada dia més violentament plantejat; les qüestions obreres cada cop més agreujades en viles i ciutats de la nostra terra; la vida cada cop més cara; les qüestions espirituals dividint sempre més fonament els catalans; i l'esperit de solidaritat entre ells un xic més difícil cada dia que passa. En canvi, un esperit de violència ho abranda tot, d'un cap a l'altre de la terra catalana. Violència en els esperits; violència entre els partits; violència en les corporacions públiques; i, darrerament, violència en els carrers i places de Barcelona amb l'exhibició dels "escamots", amb assalts a les imprentes com en temps del "Cu-cut", amb amenaces per a les futures eleccions, etc.

Si el programa esquerrà ho era de desgavell no es pot negar que han reeixit en la seva tràgica empresa. Difícilment pot ja el desgavell contenir-se i serà tasca de gegants endegar altre cop les coses el dia en què la gent ara governant deixi les regnes del poder.

Esperit catastòfic? No, realitat trista i nua. La mateixa gent d'Acció Catalana, de "L'Opinió", del socialisme de Catalunya, etc., que un dia acusaven les dretes de derrotisme, ara es veuen obligats a reconèixer la raó que elles tenien.

**BITLLETS DE FERROCARRIL
AUTOCARS / VIATGES A FORFAIT**

**EXCURSIONS COL·LECTIVES
BITLLETS MARÍTIMS I D'AVIONS**

**INFORMACIONS
I PRESSUPOSTOS
GRATUITS**

**VIATGES
&
TURISME
ESPLAI**

**FONTANELLA, 12, 1.º
Telèfon núm. 11565
BARCELONA**

Lauda Ducem

PER R. RUCABADO

*Lloa, Sion, el qui et salva,
Lloa el Rei.*

(De la versió Clascar del *Lauda Sion*).

Deixeu-me treure el braç per damunt de la pols i la boira i la fumera, per damunt les vermelles nuvolades que poden a sang — i ben cert que no és aquesta sang cap figura retòrica. — Deixeu-me treure el braç enlaire i saludar, no amb la mà closa dels qui amenacen, sinó empunyant l'arma única que la meua voluntat es consent, el tros de ploma. Deixeu-me saludar amb ploma i mànec brandats a tall d'espasa, el Cabdill, llunyà i pròxim, íntim, invisible, que ens vigila en la batalla.

Més que el pa i més que la vida, Senyor, sou necessari. Aquí és, avui, tota la meua lloança de Crist, dux, rei i estratega dels seus militants i del seu poble. Crist és absolutament necessari, vital, urgent i reclamat, i — paraules d'Ell, que la realitat confirma i redobla en premiosa súplica, — Ell és, segons els teòlegs, el Pa Sobresubstancial que cal demanar al Pare cada dia. Sense aquest pa de les intel·ligències i dels cors tot és fosca i feblesa. I el no posseir a Crist és el més irritant dels dolors, la més insuportable de les impaciències.

És que vós sou el Salvador i el Rei. Ha perdut cadascú l'esma del demanar, a Vós directament, la personal salvació i la personal guia. Vós sou el Col·laborador sempre amatent, mai agraït, mai consultat, mai invocat, perquè tantíssims més s'estimen perdre's sols que no salvar-se amb Vós! Més prefereixen el seu orgull desesperat, a la humilitat d'escoltar-vos. Tantes vegades que un hom es troba el pas barrat, ¿per què no s'humilien a demanar-vos de genolls quina és la sortida i la dreuera? Demanar-vos *de genolls de cor, i de genolls d'enteniment*. Gest humiliant, troben, flectar els genolls. Però ja heuen el llur càstig, perquè la generació que no vol doblegar els genolls és la mateixa a la qual li fan fer, a cada pas, els malfactors, les *mans enlaire*!

¿Per què no cauen cada matí i cada vespre de genolls davant vostre i no us demanen, no *què hem de fer*, sinó, concretament, personalment, individualment, com Sant Pau: — Senyor, JO, QUÈ HE DE FER?

Perquè vós heu vingut a salvar d'un a un els homes. Un per un neixen, un per un moren, un per un són judicats. Un per un són judicats en el particular judici, del qual l'universal no serà més que la confirmació esclatant i solemne. Un per un hem de passar l'inexorable porta, i a cadascú espera, balances a la mà, l'àngel sever, el tribunal inapel·lable que a cadascú retribueix. Tribunal seriós dels exàmens de la vida, perquè, a fi de comptes, viure no és més que fer exercici i prendre part en les oposicions definitives i contínues per a guanyar, o perdre, el lloc que personalment ens està destinat en la regió lluminosa i eterna. Però el Jutge és amorós i l'Examinador és tendre, mentre duren els exercicis, i aquí és al nostre costat per a insuflar-nos les respostes al qüestionari de la vida, per a inspirar-nos els camins, les resolucions, les sortides. Però preferim

la ignorància i el fracàs del nostre anar tots sols, a l'actitud piadosa i humil d'aquell qui sap que altra cosa no li pertoca sinó el fer, i, per tant, el conèixer, la voluntat de l'Amo. *Fiat vountas Tua*. ¿Quina és la vostra voluntat? Esteu a l'orella nostra per a dir-nos-la; tanquem l'orella i girem el cap per a no sentir-la.

¿Per què en els terribles problemes i conflictes que ens envolten no demanem directament i personalment, no la solució general sinó la solució *nostra*, el deure precís que personalment ens sigui destinat? I és evident que la solució col·lectiva, suma de solucions individuals, no pot pas obtenir-se si cadascú no escolleix, guiat per Vós, el camí verament lúcid i recte. Solament de Vós, que veieu els camins i que sabeu les forces, pot cadascú esperar i li escau demanar, l'itinerari cert i el motor per seguir-lo.

Solament en mirar-se un dintre de si mateix veu la feblesa immensa de l'home. Veu i s'astora de la feblíssima consistència de si mateix. Però aquesta feblesa, aquesta insuficiència, aquesta insignificància que hom dins de si mateix divisa, ¿per què no és l'estímul de cercar adalera en Vós la compensació de la Vostra Fermesa i de la Vostra Eficàcia?

Deus refugium nostrum et virtus! ¿Per què no corren a amagar-se en Vós a cada perill, a cada escomesa, a cada amenaça? ¿Qui millor defensarà els seus fills, sinó el Pare mateix? Sou, Senyor, indispensable, sou precís, sou urgent! Si la mola ingent dels mals que estem patint: polítics, socials, privats i públics, són l'absència de Vós, són les baralles tràgiques dels indrets que hom substeu a la vostra fe i a la vostra temença! Si tota aquesta malícia i odi i violències de sang són les visions d'infern anticipades, visions d'aquell reialme d'on per sempre més en sereu absent Vós!

Patrons, obrers, ¿per què els qui tenen de Vós encara una noció, una imatge, no us criden cadascú, cada obrer, cada patró, a socors? ¿per què no us criden a l'auxili directe d'aquells qui es troben impotents, acorralats, amenaçats? Obrers, patrons, què són aquestes divisions, què valen les posicions respectives, les minses divisions dites de classe, en front de l'enemic que a tots, a tots els cristians, *sense distinció de classe*, escomet i fa guerra?

La Vostra obra sencera, no cuiden d'amagar els vostres enemics, que aspiren a aterrar-la. Religió cristiana, civilització cristiana, tot, i no se n'amaguen, ho volen fer saltar. Què valdran les exteriors defenses, quan a dins nia el cranc devorador que fa estrall i forat en la carn viva! Terriblement s'atansa el monstre que les maldats coronen. Les dues urpes sagnants estremen els qui de banda i banda són retuts. Els mals rics i els mals pobres, executors tots ells de Satanàs. Verament l'apostasia dels pobres no fóra possible sense l'apostasia dels rics. L'abandó i hostilitat dels treballadors no fóra pas possible sense la traïció prèvia dels adinerats, com la vostra passió i mort en mans dels pecadors fou precedida de la traïció d'un que us besava. Per això molts són els qui us

anomenen, i pocs segurament els qui de debò us cerquen.

Però els qui no us cerquen s'han de tapar els ulls per no veure-us, de tant a la vora que sou. Caminen tots sols i la tenebra els acompanya, perquè de Llum, no en volen. I així fan via, a ensopegades i a tomballons!

No és possible donar un pas en ferm, sense la vostra claredat i ajuda. No és possible la certitud i la justícia sense el vostre directe consell i inspiració. Els grans conflictes d'ara, el magne neguit, la tragèdia social no es pot pas superar sense heroisme. Impossibile avançar, impossible treballar, impossible viure, sense heroisme personal. A aquest tràgic punt han portat les desercions, les rebellions i els errors. Aquest heroisme, impossible de pensar en adquirir-lo d'altri, sinó és de Vós.

Un per un sucumbeixen els patrons, un per un tomben els obrers sota del sindicat revolucionari, monstre anticristià. Doncs un per un cada obrer, un per un cada patró, s'han de redreçar contra del sindicat revolucionari refusant-li la cooperació, negant-se a sucumbir als seus designis. Però el redreçar-se contra un monstre és una gesta heroica. Quan d'heroisme es parla, al vostre magatzem i oficina cal anar a demanar-lo, que enlloc més no en venen ni en donen. L'heroisme és cosa sobrehumana, i solament Vós, qui sou Déu sobre Home podeu investir amb heroisme aquells qui en Vós el cerquin. Per part meua declaro que Vós sou la Clau dels meus escrits. I que sense una actitud d'intransigència heroica vinguda de Vós, ningú no podrà deduir dels meus consells conclusions pràctiques. Ningú no podrà determinar segons la meua orientació personal regles de conducta, sinó sou Vós que inspireu l'actitud heroica i la sosteniu amb la vostra Gràcia. Jo mateix sense Vós cauria en terra i sota terra. Perquè sense Crist que defensí, ningú no es pot pas defensar dels enemics de Crist.

Indispensable, urgentíssim, més que l'aire i que el pa sou per a cadascú sol i en companyia. Indispensable per tal que puguem viure en companyia en pau. Indispensable per la pau social i per la social justícia. I es perd el temps i es perd la sang que es vessa, en tot el que no sigui cercar per la justícia i per la pau la Vostra presència i presidència. Vós sí que sou la base de les bases, i allí on no hi ha vostra llei i vostre esperit és la sang i la lluita i la negra discòrdia.

Si hem de demanar al Pare, com Vós mateix ens heu ensenyat, el nostre Pa de cada dia, que és demanar-lo a Vós, a Vós hem d'implorar el treball, la feina, la gràcia i l'encert i el bon fruit de la feina. I això tot de genolls, i l'única manera que pau hi hagi és l'estar tots de genolls mentalment davant vostre, actitud única digna dels vostres deixebles i fills. De genolls trobarem el pa i la pau que la supèrbia humana fa cada dia impossible.

Però indispensable més per la pau i la salut definitiva i eterna! Oh com són folls, deia Veuillot, vostre servent, aquells qui creuen que hom es pot passar de Jesús en aquest món!

Qui doncs us rentarà, impurs, que viviu com si de Jesús, que és l'Aigua, poguéu prescindir hom (1).

Els millors dels homes, els més purs, els més sants, els més perfectes no són res sense Vós. i

res no poden, sinó allargar-vos les mans per tal que els treieu d'aquest abisme. Jo veig la humanitat com un abisme amb parets llises i altes, que ningú no pot escalar. Els pecadors, els rebels, els blasfems i sensuals i mundans hi formiguejen barrejats, pequen i s'hi barallen, tots rebullint i cargo-lant-se de cara i ventre en terra com niu de serps. Alguns, en moments de sospir o d'esperança, aixequen els ulls a dalt, i us divisen, però llurs mans no s'alcen, les tenen en el fang i no les volen treure. Però d'altres s'incorporen, els ulls, les mans, braços enlaire, i us demanen ajut com criatureta que dreça els tendres dits i els bracets vers el seu pare o mare perquè l'enfilin. Els més sants, els més rectes, els més justos són impotents per sortir de l'avenc. L'avenc de la humanitat pecadora i caiguda. Només Vós de dalt estant podeu salvar-nos, i allargar els vostres braços poderosos, les vostres mans redemptores, per amor nostre perforades, per a prendre les mans que a Vós s'estiren i treure'ns fins a dalt.

Aquest és nostre elogi militar i lleial en el dia de la vostra reial festa, enguany que és centenari del vostre Sacrifici redemptor. Aquesta és la salutació interessada dels febles qui volen i desitgen la vostra força, oh Heroi únic i superior de la humanitat! Aquest és el nostre sospir en la batalla on ens haveu posat per mèrit i exercici: dir la impaciència que sentim de Vós!

Diada de Crist Rei, de 1933.

(1) Inspirat en el poema *Avis dernier*, de Louis Veuillot, en el llibre *Odeurs de Paris*.

Per Sant Ramon de Penyafort

Hem rebut els següents donatius:

De J. M. M. (Igualada) . . . 15 ptes.

Per la llàntia

De X. P. 10 ptes.

De R. P. B. 10 "

De R. B. 5 "

Per la festa

De A. B. C. 10 ptes.

De R. P. B. 10 "

De X. X. 5 "

Gràcies a tots, ben afectuoses, i que el sant gloriós amplament beneeixi els generosos donants i llurs famílies i empreses. I que ens beneixi a tots, en aquests moments de dura prova. Que estigui al costat de la seva ciutat patrocinada, la gran i combatuda Barcelona, al costat de Catalunya i de totes les terres d'Espanya, donant coratge als bons i descoratjant els enemics, en aquestes transcendents hores.

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 88. — És de recomanar la pràctica radical de treure l'article i tot altre tractament davant dels noms propis de persona, com ara fent: *Tejada baté Suqué* per 6-o, 6-1? J. R.

Resp. — Pel bon ús de l'article i altres tractaments davant dels noms propis de persona, cal distingir si es tracta de personatges de la història i cultura antiga, o de persones contemporànies, o de personatges fingits en contes, novel·les, poemes, etc.

1. Els personatges bíblics, profans i mitològics dels temps antics és costum d'introduir-los en l'oració gramatical sense article ni cap altre tractament.

D'aquesta forma parlem d'*Adam* i *Eva*, de *Caïn* i *Abel*, de *Noé*, *Abraham*, *Isaac*, *Jacob*, *Sara*, *Rebeca*, etc., patriarques; d'*Anàs*, *Caifàs*, *Barrabàs*, *Judes Nicodemus*, *Gamaliel*, *Natanael*, etc., personatges del nou Testament. Però fora dels textos sagrats i oracions litúrgiques que en deriven, posem l'adjectiu *sant* amb els noms de les persones santes que hi figuren (1). *Jesús*, *Jesucrist*, no porten mai ni *sant* ni article.

Igualment parlem sense article ni tractament d'*Alexandre magne*, *Temístocles*, *Pericles*, *Homer*, *Aristòtil*, *Plató*, etc., grecs; de *Juli Cèsar*, *Pompeu*, *Tiberi*, *Trajà*, *Constantí*, *Ciceró*, *Virgili*, etc., llatins; i de *Júpiter*, *Mercuri*, *Vulcà*, *Venus*, *Minerva*; *Aquil·les*, *Hèctor*, *Ulixes*, *Eneas*, *Dido*, etc., déus i herois fabulosos de la mitologia grega i romana.

Aquesta pràctica ja ve del català antic (2) i és general en les llengües romàniques.

2. Parlant de persones contemporànies conegudes i anomenant-les pel nom de casa o cognom sol, el geni de la nostra llengua hi demana un acompanyament. Entre els escriptors renaixents de Catalunya iou pràctica constant posar *En* davant, si el cognom començava amb consonant, i *l'*, si començava amb vocal. Així sempre s'ha parlat d'*En Capmany*, *En Milà* i *Fontanals*, *En Rubió* i *Ors*, *En Verdaguer*, *En Guimerà*, *En Menéndez Pelayo*, *En Menéndez Pidal*, etc., com també de *l'Aribau*, *l'Aguiló*, *l'Amer*, *l'Oller*, *l'Asín Palacios*, etc. (3). Els escriptors mallorquins fan igualment *N'Aribau*, *N'Aguiló*, *N'Amer* i *En Capmany*, *En Forteza*, *En Roselló*, perquè davant de nom propi només usen *En* en el seu parlar. Per contra a les províncies de Lleyda i Tarragona farien *lo Capmany*, *lo Milà* i *Fontanals*, etc., com diu ara *lo Torres*, *lo Cambó*, perquè en el parlar d'aquestes comarques és desconegut el tractament *En*. Val a dir que així mateix es fa amb els personatges de la nostra història mig-egal: *En Llull*, *En Muntaner*, *l'Eiximenis*, etc.

Ara anomenant-los pel nom de fonts i el nom de casa alhora, el geni del català no és tan intransigent i admet de vegades l'omissió de l'article i tot altre tractament. Es diu ordinàriament *En Ramon Llull*, però també de vegades *Ramon Llull* sol (4), i així en els altres exemples.

Aquesta pràctica arrela en el català antic dels documents particulars, les Cròniques i les cartes reials (5).

És clar que *En* i *el* poden deixar el lloc a altres tractaments: EL SR. *Miquel Asín*, EL SR. *Ribera*, MOSSÈN *Salvador Bové*, MOSSÈN *Verdaguer*, EL P. *Costu-*

rer, MR. *H. Probst*, EL DR. *Torras*, etc., però si un nom mateix surt molt sovint, els tractaments massa llargs i tòpics enfarfequen, i per això es deixen a la segona i tercera vegada. El castellà i el francès, que no disposen d'un substitut curt i no accentuat, com

(1) En l'*Ave Maria* diem: *Déu vos salve, MARIA, plena sou de gràcia*, però: *SANTA MARIA, Mare de Déu*, etc.; i en el *Credo*: *Nasqué de MARIA Verge*. Diem *Santa Maria* en el popular: *A Déu m'encoman i a SANTA MARIA*, etc., en els títols de moltes esglésies: *SANTA MARIA del Mar*, *SANTA MARIA de Ripoll*, i en altres advocacions: *l'ordre de SANTA MARIA de la Mercè dels cautius*.

(2) Copiem del *Gènesi de Scriptura* de Mn. Guillem Serra, obra del segle xv:

"Après açò sen tornaren anà *Abraham* e son fill... E a poch de temps morí e soterrà lo son fill *Isaach* en la cova doble amb *Sarra* sa muller. Romàs *Isaach* son fill... E havia per muller *Rebecca*, filla de *Barauil*, germana de *Leban*. E quant *Isaach* hach complits .LXXX. anys hach .II. fills de sa muller *Rebecca*, ço són. *Esau* e *Jacob*" (pàg. 27).

"*Josep*, fill de *David*, no hages paor, reeb *Maria* ta esposa, que ço que en ella es, Spirit sant es" (pàg. 153).

"E entraren en aquella casa e trobaren nostra dona *Sàncta Maria*, e *Josep*, e *Ihesucrist* qui jaya en lo presepi" (pàg. 160).

"Après *Acam* regnà son fill *Esequies* en Judea e *Iherusalem*. Lavors vench *Salmanasar*, rey de Síria, sobre *Osee*, rey de Israel. E *Osee* atorgàs per son vassall, e en aquell temps vingué *Senacherip*, fill del rey de Síria, a pres *Samaria*" (pàg. 126).

"Après de *Estoriarges* regnà *Titus*, rey de Pèrsia, e aquells fills de Israel qui eren en captivitat en Babilònia envià los en *Iherusalem*. En aquell temps regnà *Alexandri* en Grècia e vencé *Dari* e li tolch la terra" (pàg. 142).

"E en aquell temps fo *Julius Cèsar* emperador de Roma e senyor per si mateix, que de abans consols senyorejaven. Aquest *Julius Cèsar* feu occiure *Pompeus*, qui nol volia rebre en Roma" (pàg. 145).

En el *Somni* de Bernat Metge llegim:

"Entre ls antichs philòsoffs fo gran qüestió què era la ànima. E dix *Nasica* que l cor. *Empèdocles*, la sanch... *Zenon* dix que la ànima era foch. *Aristòxenus*, armonia de sons. *Xenòchrates*, nombre. *Plató* fenyé triplicitat en la ànima..." (250).

"E què t par de *Balaam*, *Sibilla* eritrea, de *Virgili* e *Ovidi*?" (559).

"*Lellio*, après que sabé la mort de *Publi Scipiò* *Affrica*, cordial amic seu, dix a *Scèveola*" (636).

"*Apollo* fo pare meu e *Calliope* ma mare" (1741).

"E sonant la rota, la qual a mi havia donada *Mercuri*, fui tant graciós a *Cerberò*, porter de infern, que les dites portes me foren tantost ubertes" (1752).

(3) Igual es feia parlant d'estrangers: *En Bartsch*, *En Prantl*, *En Proaza*, *En Waddig*, *l'Alart*, *l'Anglade*, etc.

(4) Exemples trets d'un mateix escrit contemporani (*Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans*, V) "Avui ja no té gaires adeptes l'illuminisme d'*En Ramon Llull*" (pàg. 310).

"*En Ramon Llull* no s'afiliava a cap escola de filosofia aràbiga" (pàg. 311).

"algunes semblances de pensament entre *En R. Llull* i *Abenarabi*" (pàg. 310).

"l'origen de les idees de *R. Llull*" (pàg. 310).

"la influència aràbiga en *R. Llull*" (pàg. 310).

(5) Copiem de la *Crònica de Jaume I*:

"E el estan a la guayta eren ab ell *En Sans Pérez* de *Pomar*, fyll d'*En P. de Pomar* e *En Bardoll* qui era batlle seu de *Castellserà*, e *A. de Rubió*, cavallers... E vench *En G. de Cardona* ab la lança sobre *En Ramon de Muncada* e dix: Rendets vos, *En Ramon*, rendets vos" (cap. 41).

"E en tant enviam I missatger a n *Guerau* de *Cabrera*" (cap. 44).

Del *Manual de Novells Ardits*, I, 58:

"E anaren en les dites galees per missatgers al dit senyor... los Reverent pare en *Xrist Mossen Huc*, bisbe de *Tortosa*, lo egregi baró *En Joan* de *Cardona*, *Mossen Francesch Sagarriga*, *En Manuel* de *Reyadell*, donzell, *En R. Savall*, ciutadà de *Barchinona* e *N'Armengau* *Grimau* de la vila de *Perpinyà*".

Del *Registre del Mestre Racional*, 1051, fol. 112:

"Item done a n *P. Alamany* patró de galea la quantitat defora posada".

En català o l'article, vénen necessàriament a posar els noms propis sols (6). L'italià que pot disposar de l'article segueix una pràctica en part semblant a la catalana. Amb els cognoms sols usa sempre l'article: *L'Alighieri, Il Tasso, L'Ariosto*; amb el nom de fonts i nom de casa plegats no en posa mai: *Dante Alighieri, Torquato Tasso, Ludovico Ariosto*. Els italians no diuen mai *il Dante*, sinó *Dante, Dante Alighieri* o *l'Alighieri*.

En l'exemple proposat pel consultant es tracta de

cognoms sols. Seguint la mentalitat catalana caldria posar *En* o *el*: *En Tejada guanya en Suqué per 6-0, 6-1*. Tal com va proposada la dita és una calca del francès.

El Secretari de Redacció

(Seguirà)

(6) El castellà *Don* és curt i no accentuat, però no s'usa davant dels cognoms sols. No es diu: *Don Ribera*, sinó: *el Sr. Ribera, el Sr. D. Julián Ribera* o *D. Julián Ribera*.

Una mica més de caritat

PER J. CIVERA I SORMANI

Aquests darres dies s'han publicat articles duríssims contra un determinat setmanari humorístic. Ja era hora que es combatés una publicació els redactors de la qual es complauen a llançar per terra la reputació i l'honorabilitat de tots els polítics i escriptors que no pertanyen a la capelleta esquifida que ells han format. Els més perjudicats són els homes de l'Esquerra; però això no vol dir que estiguem d'acord amb les campanyes innobles d'aquell periòdic. És lícit fiscalitzar la vida pública dels polítics i la dels homes que tenen una representació social; però és poc elegant esguardar per les escletxes de les portes per esbrinar el que passa a l'interior de les llars.

La publicació a la qual alludíem suara, creu que l'humorisme consisteix a llançar grapats de llot al rostre dels adversaris. Inutilitzar un home, no és la tasca dels humoristes. Àdhuc els homes més selectes, tenen un aspecte grotesc. L'habilitat de l'humorista consisteix a descobrir les nostres falles i les nostres imperfeccions. Però no ens ha de ferir amb una destrial matussera, sinó amb un floret elegant.

Hem dit damunt d'aquestes planes que Catalunya és un poble de caníbals. Això és cert. Ens devorem mútuament. Fixeu-vos com es barallen els homes esquerrans.

El setmanari humorístic que ha estat víctima de les iras dels seus adversaris, es pot únicament publicar en un país com el nostre, on la gent riu quan són inutilitzats els homes públics. Si publicuéssim un periòdic, el qual tingués per finalitat posar de relleu les qualitats i els mèrits dels homes bons i intel·ligents, no tindria circulació. El públic vol veure sagnar els gladiadors damunt l'arena del circ.

Els nostres diaris polítics han d'ésser de combat, perquè els llegidors no poden concebre una publicació que es limiti a publicar articles doctrinals. El que interessa és la destrucció de l'adversari. Cada vegada que ens trobem en període electoral, els diaris polítics desempolsen la capsa dels llamps i dels trons. Si un cop aquietades les passions, llegiu qualsevol dels diaris que han fet propaganda política, us preguntareu si els polítics en el període electoral perden el seny i la raó. Naturalment que hi ha alguns diaris que es mantenen dignes i no empren paraules grolleres per a combatre l'adversari, però la gran majoria dona la sensació que es troba en uns moments de follia.

Si assistiu a un míting, us adonareu de seguida que els oradors més aplaudits són els més caústics i agressius. L'agressivitat entusiasma el públic. És en

debades que exposeu serenament bones doctrines i que refuteu sense convulsions ni estremismes, els errors de l'adversari. El públic vol trencadissa. Si no empreu trucs oratoris no sereu aplaudits. L'escriptor agressiu és anomenat "valent". Quin home!, esclamen els seus admiradors. Amb quina valentia combat l'adversari. Per un home de drete serà "valent" l'escriptor que digui penjaments dels homes de l'esquerra; i per un home esquerrà i sectari ho serà el qui s'atreveixi a devorar capellans i "reaccionaris".

En l'ordre espiritual passa el mateix. Un predicador que presenti Jesús justicier, però dolç i suau, no tindrà gaires oients. No plaureu si amb l'esperit ple de pau assenyaleu els homes el camí que mena al cel. La gent vol que la sacsegeu i que li digueu coses fortes. Com més rebregueu els oients, més contents estan. Oh! quines coses ens ha dit! Feu una descripció dantesca de l'infern, i la gent s'emocionará. En canvi si els parleu del cel és probable que senti damunt els ulls el pes feixuc de la són. Prefereixen veure Jesús amb un feix de llamps a la mà, que no pas contemplar-lo amb els ulls refulgents com un cel inundat de llum.

Mentre els homes no tinguin una mica més de finor espiritual, persistiran les lluites grolleres i seguiran publicant-se els periòdics que indegudament s'anomenen humoristes.

Moltes de vegades hem dit d'aquestes planes estant que, el cristianisme, no ens ha passat de l'epidermis. Si fóssim cristians tractaríem amb més caritat l'adversari. Fa pena sentir parlar la nostra gent. En dir nostra ens referim als de la drete i als de l'esquerra. Caldria que Sant Pau tornés al món a predicar la caritat. Segurament en compte d'escoltar-lo l'apedregariem.

Hem d'odiar l'error i el pecat i estimar els homes. No hem d'estimar únicament els bons, sinó també els dolents. Els hem de perdonar els greuges que hem rebut d'ells, perquè Déu perdoni els nostres manaments. Si únicament estimeu els amics, no sou cristians. Els amics també els estimen els gentils. Trobaríem molta de gent que es creu cristiana, i no s'adona que té el cor eixut i dur com una pedra. Han aconseguit formar la intel·ligència, però han deixat de banda el cor i el sentiment.

Els qui tenen el cor eixut mai no perdonen els greuges que han rebut. Els qui porten al cor la suavitat cristiana, saben somriure quan passa l'adversari. El qui no perdona no és digne d'ésser perdonat.

En aquests moments de lluita i de cridòria, deixeu-me llançar al vent aquestes paraules. La meua veu humil es perdrà en el desert de la indiferència, però l'ànima resta tranquil·la després d'haver fet eixir a la llum les inquietuds que portava dintre.

Carnet setmanal

Les eleccions. — Ja les tenim davant nostre. D'ací a quinze dies, aproximadament, el cos electoral haurà dit la seva paraula i ja seran, per ara, irrectificables les equivocacions comeses. Amb això, cal anar amb un compte extraordinari i posar els peus a terra d'una manera efectiva i real.

I què ens diu la realitat? Senzillament, que els interessos socials veritables necessiten una defensa. Propietat, família, religió, tot ha estat atacat a bastament pels governants que sortosament han deixat de ser-ho; però que així mateix cal defensar aquells interessos bàsics contra governants futurs i desfer molta tasca dissortada de la que han fet les Corts acabades.

Seria, doncs, una equivocació que cap partit polític pogués creure en aquest moment que aquesta força social, que s'ha de convertir en política amb les eleccions, estigui decididament posada al seu costat. Això valdria tant com endogalar l'esperit públic, cosa que aquest, a la curta o a la llarga, no hauria de tolerar.

Si algun partit polític té a hores d'ara aportacions extraordinàries, que pensi que aquestes van al seu entorn precisament perquè és el més fort, i en aquest sentit, té el deure de cercar la força dels altres. Però qui cregués que aquesta força social pot restar al seu costat únicament pel programa del partit — per excellent que sigui — quedaria ben equivocat.

Això vol dir, per tant, que cal cercar els màxims contactes possibles dins el món polític per a respondre a la realitat del món social. Fer el contrari valdria tant com perjudicar la mateixa causa que es defensa i respondre malament a la confiança de l'opinió.

Una ampla concentració de dretes catalanes és exigida ara per tothom. I qui la dificulti, i amb ella un triomf possible en la jornada electoral, corre el perill d'una responsabilitat formidable en la nostra terra catalana, ja que per a tots els elements socials constituïria una dissort i una desillusió que aquells qui han aportat la seva cooperació, ara, per misèries partidistes, impròpies de l'hora actual, no responguessin a ço que tothom ha concebut com un moviment gran i ample tant com profund i decisiu per al dia de demà.

Arreu d'Espanya ens en donen l'exemple. Veuem si Catalunya sabrà tenir-lo en compte, donant una mostra de sentit polític, d'aquest sentit polític la manca del qual constitueix molts cops la gran falla de Catalunya.

Els escamots, amos del carrer. — Quin fàstic fa aquesta comèdia dels escamots! Feixisme, esperit autoritari, ximpleta i fantasia: heus ací tot el que s'hi fanca en aquest afer, que un dia porta desfildes cap a Montjuïc, altre dia assalta impremtes, i un altre, es conjura contra pubres periodistes que compleixen amb el seu deure.

I tot això protegit des de les altures per homes que haurien de tenir la consciència del seu càrrec i governar de cara a Catalunya.

El feixisme esquerrà de les camises verdes ha produït un moviment d'indignació arreu d'Espanya. Noms il·lustres de les esquerres han qualificat com calia la carnavalada que ens posa en ridícul davant de tot el món. Però les coses persisteixen i potser arribin a portar dies de dol al nostre país. Qui hauria de reprovar la política de violència, la predica constantment, i qui hauria de reprimir aquests exabruptes — veritables paròdies, per altra banda — els encoratja i estimula. I ço que ha estat començat fent riure a tot el món, pot arribar a posar un estigma damunt la nostra autonomia. Perquè, poble que procedeix així, quines facultats de govern pot demanar ni exigir?

Si tot això, a la llarga, recaigués damunt l'Esguerra macianesca, a molaltres ens tindria sense preocupació. Però tot això recau, de portes enfora, damunt de la nostra Catalunya, i això ja és un xic més carregós i digne de fer meditar.

Però ara el poble té la paraula; ara ha de dir si vol que l'autonomia sigui una cosa efectiva o que mori a mans dels homes que l'han compromesa des del primer dia de la seva existència. Ara veurem si Catalunya té el seny i sentit polític necessaris per a governar-se o si ha de continuar en mans d'altri, com fins ara i en el dia de demà.

Cerebrino Mandri

Cal que ho recordeu sempre! Res estranger no s'ha de prendre. Contra el DOLOR, tenim el millor remei.

Useu sempre:

CEREBRINO MANDRI

No perjudica mai.

Preparat per FRANCESC MANDRI metge i químic farmacèutic.

Provença, 203 - Barcelona

VALORS DE RENDA

Informació

(Sense compromís per al consultant)

Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda

L. GOMIS Corredor de Canvi i
Borsa - Fontanella, 15

Moviment catòlic

Alemanya: Per l'existència i permanència de la premsa catòlica. — El Dr. Buchberger, bisbe de Ratisbona, acaba de publicar una pastoral notabilíssima sobre la missió de la premsa catòlica.

És cosa sabuda que la nacionalització de la premsa, duta a terme ara fa poc pel govern del Reich, ha posat en greu perill l'existència i permanència de la premsa catòlica. I mai, com en l'hora present no havia estat necessària l'acció de la premsa catòlica.

El bisbe de Ratisbona recorda l'heroisme d'aquesta premsa en l'època de la Kulturkampf defensant les llibertats i els drets de l'Església; la campanya persistent portada a terme contra el marxisme i el socialisme; la fidelitat heroica a la pàtria durant la guerra, la campanya enèrgica contra la república dels comitès i la seva acció exemplar contra els sense Déu, els que abjuren la religió i els lliurepensa-

I afegeix el Dr. Buchberger: La revolució nacional ha esclafat el marxisme i el bolxevisme a Alemanya i ha posat una barrera a la llur campanya contra la fe i l'Església. El govern del Reich ha atorgat a l'Església catòlica llibertat plena; garanteix l'exercici públic de la religió i admet la creació de noves escoles catòliques; ha assegurat la protecció a les organitzacions i associacions catòliques i també l'exercici de les llurs activitats. Aquests avantatges han modificat les activitats, però no han empetitit, ni la seva significació ni la seva importància, ni és menor avui la seva necessitat.

És cosa natural que la premsa catòlica, ni públicament ni encobertament, no atacarà el govern constituït, ni l'ordre legal establert. No considerarà que sigui missió seva el lluitar per retornar a l'estat de coses antic. Nosaltres ni treballem ni vivim de les coses passades, ni pels temps que ja han passat. Vivim del present i per l'esdevenidor.

No girem la vista enrera; mirem sempre endavant. No sentim cap interès per a la lluita, ni pel descontent entre les diferents classes socials, estaments i confessions; nosaltres volem treballar per la pau i la unió; ens volem posar al servei de la justícia nivellada i de l'amor que se sacrifica. La gran missió de la premsa catòlica d'avui serà seguir atentament la vida de fe, espiritualitat i cultura catòliques i introduir-hi cada dia amb major atenció el poble catòlic.

Molts perden la fe o almenys la seva comprensió o valoració perquè la coneixen poc, perquè viuen enfront o allunyats d'ella, perquè després de sortir de l'escola obliden el que han après i ni senten ni llegeixen res que pugui afermar la seva fe.

Com una fe desarrelada seca i morta pot tenir força per preservar-se contra lluites interiors i exteriors? El que mai no pensa catòlicament ni parla com a catòlic ni actua com a catòlic com pot tenir comprensió i amor per l'Església! Aquell que solament llegeix i sent contar els defectes i les faltes que per feblesa humana també es troben en l'Església i en els seus ministres, però mai no llegeix ni sent parlar de la missió divina de l'Església, de l'acció benèfica i gloriosa a través dels temps i en tots els ordres de la vida humana, com pot tenir un respecte a l'Església, o estar orgullós d'ésser-ne membre? Cal conèixer la vida i l'acció de l'Església per mitjà dels diaris, revistes i llibres catòlics. La ma-

teixa cosa cal dir de la vida catòlica de l'Església i de les seves activitats en els camps de la ciència, de l'art i de la cultura a través dels segles com l'Església?

I amb tot molts catòlics saben ben poca cosa d'aquesta acció meravellosa. ¿Qui s'ha d'interessar per la vida i acció de l'Església catòlica si ni els mateixos catòlics s'hi interessen? ¿Qui s'ha preocupat amb majors sacrificis pels pobres i pels que sofreixen que l'Església? Sovint se senten judicis hostils i negatius contra les ordres religioses, no se sap però els sacrificis enormes que han fet i fan cada dia per al poble i per a la pàtria. L'ur acció admirable en pro de la joventut, al servei de la ciència i de la cultura i al servei de l'amor al pròxim, que poques vegades és valorada d'una manera justa.

Cal informar-se dels treballs i sofriments, dels sacrificis innombrables el martiri sagnant i incruent de tants germans i germanes nostres que actuen en les missions.

Els catòlics no poden oblidar el que deuen a la premsa catòlica dels temps passats; cal tenir consciència de la necessitat que tenim ara del llibre i de la premsa catòlica. Els catòlics no poden abandonar la llur premsa que està en perill de desaparèixer. L'esperit col·lectiu i de sacrifici solament poden salvar la premsa catòlica. La premsa catòlica ha fet grans sacrificis per a l'Església i per al poble catòlic. El poble catòlic també pot fer un petit sacrifici per la seva existència i permanència. Déu ho beneirà i ho premiarà.

Aquest fragment de la meravellosa pastoral del bisbe de Ratisbona declara d'una manera admirable quina ha d'ésser la missió de la premsa catòlica i quina ha d'ésser la conducta dels catòlics envers aquesta premsa. No pot aspirar a dirigir els catòlics aquella premsa que defuig de tractar els grans problemes que interessin a tots els catòlics. El catòlic que llegeix una premsa que mai no li parla de vida catòlica, de cultura catòlica, d'espiritualitat catòlica, acaba per no sentir en catòlic, que és el mal de la majoria dels catòlics de la nostra terra. I aquell que diàriament llegeix una premsa política acaba per sentir en polític i no en catòlic. Els catòlics del nostre país, per desgràcia, són víctimes d'un periodisme i d'una premsa que no senten ni viuen l'Església catòlica, ni en la seva grandesa ni en la seva magnificència; ni coneixen la ciència catòlica, ni el seu art, ni la seva cultura, que és el fonament de tota la civilització occidental.

Restitució dels Santeristos als jutjats. — Quan fa una sèrie d'anys els santeristos van ésser trets de les sales de molts jutjats de Prússia, aquests varen ésser traslladats a les esglésies parroquials o als museus. Darrerament en la majoria dels jutjats han estat restituïts els santeristos per tal de "simbolitzar la santedat i solemnitat del jurament". La confessió pública de fe que darrerament ha estat negada pel govern espanyol contracta amb el retorn a la vida religiosa dels pobles més avançats.

Austria: La caritat. — L'arxidiòcesi de Viena és una de les diòcesis que té la caritat més ben organitzada. D'una banda el cardenal Innitzer ha ordenat una capta general en totes les parròquies i esglésies de religiosos per arbitrar mitjans destinats a socórrer els indigents. No sols es recull diner, també s'apleguen queviures, vestits, etc., que es destinen als

pobres de la parròquia i de les barriades obreres de la ciutat.

En aquesta ciutat també s'organitzen cursos per a parròquies, sota la direcció del rector. Un aspecte formar els apòstols de la caritat que actuen a les molt interessant de la caritat és el de l'associació de caritat de la mort, que paga les despeses d'enterrament i funerals dels socis difunts. Aquesta associació compta avui uns 307.365 associats.

Txecoslovàquia. — Darrerament ha excitat certantivantor entre el govern d'aquesta república i la Santa Seu el fet d'haver escrit el Nunci Apostòlic al líder dels eslovacs felicitant-lo per la defensa religiosa de la minoria catòlica d'aquell país. El govern va reclamar la retirada del Nunci, fins ara, però, no s'ha pas acomplert. La Nunciatura de Praga s'ha negat a donar cap declaració a la premsa perquè les manifestacions de Monsenyor Ciriaci han estat censurades, la premsa catòlica ha estat confiscada i el periòdic "Slowak", òrgan del partit catòlic eslovac, ha estat prohibit per tres mesos.

— *Setmana dels homes de carrera.* — El 29 de setembre es va reunir a Praga la Setmana internacional d'homes de carrera. La inauguració i les sessions se celebraren en l'abadia benedictina de Brevnow. Hi varen prendre part eminents homes de ciència de diferents països.

El P. Gillet, general de l'ordre dominicana, hi va parlar sobre la "Significació de la Filisofia de Sant Tomàs d'Aquino".

França: Un possible Concordat. — La premsa dretista i l'esquerrana d'aquest país han parlat darrerament de la possibilitat de cloure un Concordat entre França i la Santa Seu. Monsenyor Fontanelle n'ha parlat darrerament en "La Vie Catholique" i ha fet observar que el Papa Pius XI, que ha conclòs

13 Concordats amb els dotze anys de pontificat, encara li falta concloure'n un amb França, l'única gran potència d'Europa que es manté allunyada del Vaticà.

L'Acció Catòlica. — L'eminent bisbe de Blois (França), ha establert les següents regles per a l'Acció catòlica de la seva diòcesi: Totes les parròquies de la diòcesi hauran de tenir una "Una parroquial d'homes", que constituirà la secció local de la "Lliga d'Acció religiosa i social", del departament de Loir-et-Cher, que està relligada amb la "Federació nacional catòlica".

La "Lliga femenina d'Acció catòlica francesa" ha d'existir en totes les parròquies. Les altres organitzacions femenines, guardant la llur autonomia d'acció, en tant que són agrupaments d'Acció catòlica, seran considerades com a seccions de la "Lliga femenina".

Les agrupacions de joventuts existents o que es creïn s'hauran de relligar, a l'una o a l'altra de les agrupacions nacionals, sigui a A. C. J. F. amb les llurs activitats especialitzades: boiscuts, etc., pels joves i a "les joves de la Lliga femenina" les Noëlistes i els altres agrupaments professionals especialitzats per a senyoretes.

Els membres de les Associacions piadoses i de caritat hauran d'entrar dintre les agrupacions d'Acció catòlica i contribuir al llur desplegament.

Els diferents agrupament d'Acció Catòlica es faran una obligació de propagar entre els seus membres i les seves famílies la premsa catòlica.

Aquesta organització de l'Acció Catòlica de la diòcesi de Blois, tan senzilla i especificada, pot aclarir molts dubtes i pot contribuir eficaçment a fer que els nostres catòlics vulguin enquadrar-se al lloc que els correspon dintre les fileres de l'Acció Catòlica del nostre país.

Ciudadà catòlic:

Examina, amb cura, les llistes del Cens electoral i observa si el teu nom hi figura degudament, amb els altres de la teva família.

Informa els teus parents, amics i coneguts, de les dades que els interessin, derivades del Cens electoral.

Procura que ningú d'ells no voti candidatura esquerrana.

Cerca els mitjans que trobis a la teva mà per tal que totes les fraccions i partits de dreta vagin units a les eleccions, segons l'exemple de l'esquerra.

La Universitat autònoma de Barcelona i el Patronat Universitari

PER TOMÀS CARRERAS ARTAU, Catedràtic de la Universitat

II

Crítica de l'Estatut aprovat. La Tradició autonomista de la Universitat de Barcelona

L'aprovació conjunta dels Governos de la República i de la Generalitat de Catalunya de l'Estatut de la Universitat de Barcelona, elaborat exclusivament pel Patronat universitari, ha causat una decepció profunda entre els partidaris de l'autonomia universitària. La Universitat de Barcelona, baldament tingui un "estatut d'autonomia", no és, en realitat, autònoma sinó tutelada o per dir-ho en un mot adequat, *patronejada*.

El Claustre ordinari ha estat estrangulat. La Junta Universitària i les Junes de Facultat queden supeditades al Patronat. El Rector no és més que el representant nat de la Universitat en el Patronat, del qual no pot ostentar mai la presidència per expressa prohibició legal.

El Patronat ho és tot. Deu vocals nomenats per meitat pels Governos de la República i de la Generalitat de Catalunya respectivament, sense prèvia consulta o proposta de les Facultats o de la Universitat, sense limitació de temps en l'exercici del seu càrrec, i amb dret a proposar ells mateixos els substituïts per a les vacants que es produeixin, seran els àrbitres de la vida universitària. El Patronat és de més a més irresponsable dintre del clos universitari, car no hi ha procediments legals, dintre de l'Estatut, perquè els professors i els estudiants puguin examinar i censurar la gestió d'aquell organisme directiu. Caldria, doncs, acudir, si fos necessari, a altres òrgans extrauniversitaris, però normals en tot país democràtic: la premsa, l'assemblea i el míting i sobretot el Parlament, el qual és superior al Patronat.

Tal és el tipus d'Universitat novíssima i europea, anunciat pel Patronat en una lletra de convit del 26 de juliol de 1933, que restarà com un document memorable.

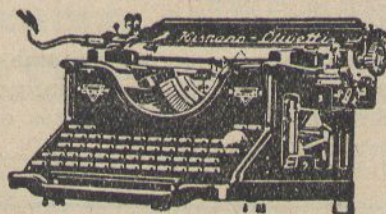
El Patronat s'ha excedit en la redacció de l'Estatut. El text d'aquest no s'ajusta a una interpretació recta del Decret de l'1 de juny de l'any 1933, ni a la lletra ni a l'esperit de l'article 7.è de l'Estatut de Catalunya on es diu terminantment que la Universitat de Barcelona s'organitzarà com a Universitat única i alhora autònoma.

Però hi ha quelcom en l'Estatut Universitari d'una gravetat extraordinària. L'article 37 en el núm. tercer diu que el Patronat podrà nomenar com a professors numeraris persones de mèrits singulars. I afegeix: "El Patronat farà en aquest cas una proposta unipersonal, que elevarà per a la seva aprovació, a la Generalitat, i aquesta al seu torn al Go-

vern de la República per al nomenament definitiu. El personal així nomenat no crearà cap mena d'obligació per l'Estat ni pel que fa al seu escalafó." Deixem de banda l'enormitat que el Patronat, de constitució heterogènia, pugui fer *nomenaments directes* — és a dir, prescindint de tota oposició o concurs, — sense la proposta prèvia i obligatòria de les Facultats. Més greu és encara que el Govern de la Generalitat s'hagi d'abaixar fins a haver de fer la proposta al Govern de la República, malgrat que el Decret de l'1 de juny del 1933 estableix un règim pacificat, sota la base de la igualtat d'ambdues parts contractants. Però ultrapassa la mesura que els professors nomenats així pel Govern de la República, els hagi de pagar el patrimoni universitari de la Generalitat!

Ens trobem, doncs, que després de tants de sacrificis i regateigs, la convicció que l'article 7.è de l'Estatut de Catalunya permetria aixecar una Universitat major d'edat, *sui iuris*, les funcions essencials de la qual començarien i acabarien a Barcelona, ha estat frustrada, perquè per damunt de la dictadura del Patronat Universitari de Barcelona continuarà planant la tutela suprema del Ministeri d'Instrucció Pública de Madrid.

Amb tot el respecte degut als distingits col·legues que formen el Patronat universitari, crec sincerament que aquest règim de dictadura no pot subsistir. Tota reforma universitària, perquè sigui eficaç, ha de recolzar en un doble postulat, a saber: que la Universitat és la seu més alta de l'esperit d'un poble, i que professors i alumnes constitueixen, d'altra banda, una corporació d'homes de vocació intel·lectual, però abans que tot homes lliures. I aquesta veritat és tant més certa a Catalunya, on actualment hom commemora l'epopeia civil d'un segle de renaixença, és a dir, el recobriment de la seva pròpia llibertat espiritual, que és condició indispensable per a bastir una cultura.

Hispano Olivetti M. 40

La màquina de qualitat SUPREMA a un preu RAONABLE
FABRICADA A BARCELONA
Guanyadora del Campionat de Mecnografia de Barcelona

Via Laietana, 37 - Tel. 14734 - BARCELONA

Els Pares Cartoixos expulsats de Tarragona Llibres

"El Protectorado Español en Marruecos"

Copiem de *La Croix* del 27 d'octubre:

"Els bons religiosos obligats a abandonar Espanya no han tingut cap dificultat per a trobar asil en les cartoixes obertes.

La majoria han anat a la Cartoixa de Pavia, que ha estat oberta a l'ordre pel govern italià. Mussolini, en el darrer viatge fet a Milà, visità la cartoixa de Pavia i va ésser rebut pel pare prior.

El duce demanà al prior:

— Què fan vostès?

— Pregar i treballar.

— Un programa magnífic. I bé, pregueu per mi perquè no tinc pas gaire temps per fer-ho. ¿No us molesten pas les autoritats locals?

— Poc ni molt. Ningú no ens molesta i no molestem ningú.

— No molestar, ni ésser molestat, quina cosa més bella.

Els cartoixos de Tarragona, si ho necessiten, poden trobar també asil, a Suïssa i a Leligual (Ain), que ha recobrat la seva activitat espiritual.

El material de Tarragona, propietat en gran part d'una societat civil, que no ha estat dissolta, no cal que sigui traslladat a l'Isère.

En efecte, d'ençà d'uns mesos, la fabricació del licor famós ha estat represa, amb material antic, per una companyia francesa, a alguns quilòmetres de distància de la Grande Chartreuse, a Fourvoire, fàbrica que el liquidador de 1903 deixà arruïnar. Fourvoire restaurat recobra avui l'antiga activitat industrial; hom ho ha pogut constatar durant el darrer estiu que ha estat visitat per milers i milers de turistes, que han pogut visitar la fàbrica de Chartreuse oberta al públic. En resum, la qüestió de la Chartreuse està totalment resolta a França en el seu aspecte material.

Una sola qüestió — que no és pas la menys important — queda per resoldre: el retorn dels cartoixos al bressol de l'ordre, retorn que desitgen, com ho ha manifestat darrerament el General de l'Ordre en una carta dirigida al bisbe de Grenoble.

Aquesta causa que, gràcies a la Lliga d'Acció Catòlica, està guanyada davant l'opinió local, nacional i internacional es resoldrà definitivament quan el nostre país tindrà un govern decidit a defensar amb justícia i amb lleialtat el renom de França davant tot el món."

Els nostres esquerrans, que es fan amb les escorialles i detritus del veïnat, poden informar-se de quina manera rep França els religiosos que el govern d'Espanya expulsa.

Sota aquest títol, acaba d'ésser publicat un llibre de gran interès per a tothom qui es captingui dels problemes relacionats amb la nostra intervenció al Marroc. La transcendència nacional d'aquestes qüestions, que tantes vegades han figurat — moltes d'elles per trista dissort — en el primer plànol de l'actualitat pública, fa que l'obra esmentada ofereixi l'atractiu d'una exposició aciençada i documentadíssima de coses que ningú no pot defugir ni esguardar amb indiferència.

El seu autor — el senyor Frederic Pita — ha estudiat amb singular cura tot allò que fa referència al tema que és objecte del seu llibre. Ha publicat nombrosos volums sobre l'Àfrica, que li han valgut un sòlid prestigi i reconeguda autoritat. Citem, entre altres, les següents: "Algo sobre la tribu de Bocoya", "Un viaje por Argelia", "La Argelia francesa", "Recuerdos de Argelia", "Marruecos", "El Amalato del Rif", "El aspecto religioso musulmán", "Justicia musulmana", "Ligero estudio geográfico y político militar sobre el Rif", "La acción militar de España en Africa", "Misión política y táctica de las fuerzas indígenas" y "La acción militar y política de España en Africa, a través de los tiempos". Tota aquesta labor ha estat molt elogiada per la Premsa.

Per a donar una idea del contingut del llibre que comentem n'hi ha prou de dir que comprèn tots els aspectes de l'acció del nostre protectorat, constitueix, doncs, una visió sintètica i justa del problema en la seva complexa vastitud i múltiples variants. En efecte, el senyor Pita tracta de l'acció política i diplomàtica, l'acció militar i la política indígena, el que ha estat fins ara la política econòmica i l'administrativa del Protectorat espanyol, el règim de la propietat al Marroc, la colonització, la terra i els seus productes (diverses classes de terra, cultius), l'aigua (regions de Melilla, Rif, Gomara-Xauen, Tetuan i Yebala), la ramaderia, l'urbanisme, les noves orientacions econòmiques, la repoblació forestal, el crèdit, les indústries, el comerç, les vies de comunicació, etcètera, etc.

L'autor no es limita únicament a fer un estudi objectiu de la realitat, sinó que davant la constatació de les deficiències, exposa els remeis que al seu entendre caldria emprar i els sistemes més eficaços per al perfeccionament i progrés de l'acció protectora d'Espanya.

En resum, una obra remarcable sota tots els aspectes, que no vacillem a recomanar als nostres lectors, que més vivament s'interessin per les qüestions que tan encertadament hi són tractades.

J. B. B.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

*De la vida del treball***Desigualtats irritants**

Amb motiu del conflicte, o qüestió, del Gas i l'Electricitat, per ara i tant gràcies a Déu resolta, s'han posat de manifest xifres veritablement revol'tants en certes escales de sous d'una entitat cabdal dominada exòticament.

Mentre es regatègen als empleats catalans que en ella treballen augments tan minsos com el de 120 pessetes anyals al modestíssim salari dels oficials, ajudants i peons, es compten per milers els dòlars (no les pessetes) que s'assignen com augment, segons estadístiques publicades, als alts empleats estrangers que cobren sous anyals fantàstics. De tan enormes que són les quantitats que es consignen no gosem a estampar-les.

* * *

Encara que tots aquests alts empleats siguin uns Marconi en llur respectiva tècnica, no hi ha raó perquè els seus companys catalans tècnics, tan Marconis com ells, sens dubte, percebin sous infinitament més baixos, i, sobretot, perquè els oficials, ajudants i peons, a què abans ens referíem, hagin d'accontentar-se amb salaris de fam, sobre tot si es comparen amb els de 33.000 pessetes (*trenta tres mil mensuals*), i altres de semblants, de què gaudeixen molts d'aquests alludits alts empleats... tan alts que es perden de vista.

Això vol dir que les empreses estrangeres que això fan son... estrangeres. Cap empresa catalana no farà mai cosa semblant.

Això vol dir que en la suprema direcció de les alludides empreses s'ha perdut, junt amb el sentit de la proporció, el sentiment de la justícia distributiva i la clara visió de la present realitat social.

Això vol dir que per part d'aquestes poderoses empreses exòtiques se'ns tracta als catalans i a Catalunya com a homes i país conquistat; pitjor encara: com a territoris *vere nullius* a la abast d'un *primo capientis*; com a homes i regions salvatges, o cosa semblant.

Això vol dir... que això s'ha d'acabar.

* * *

Però això vol dir també altres coses.

Vol dir que d'ací endavant les plomes catòliques que tractin d'assumptes socials s'han de fixar molt,

com ara fan, en les qüestions de principis, en les qüestions doctrinals, per tal de defensar-les i propagar-les, però sense preterir mai la tasca de parar compte i comentar i damnar (quan ho mereixen) els fets que en el camp de la nostra actuació atemptin a aquests principis, o se'n burlin, o els comprometin.

En l'estadi polèmic nosaltres portem avantatges evidents de tota mena als nostres adversaris socials, però en l'aspre terreny dels fets no podem pas dir-ho així. És clar que no sempre, ni molt menys, no guia els nostres contrincants, desinteressadament el bé personal de l'obrer, però el cert és que estan sempre amatents a tot el que d'anormal succeeix en la vida del treball i poden aprofitar-ho en favor del mateix treballador... en pròpia personal ganància.

¿Com negar els avantatges que aquesta tàctica ha conquistat a la mà d'obra?

No n'hi ha prou amb escriure i predicar bones doctrines socials obreristes. Fixem-nos en l'acció social catòlica que es practica a l'estranger. Avui dia té ja allí tanta o major importància que la part tècnica o doctrinal, la importància d'entitats per a resoldre, o, almenys, suavitzar les qüestions i conflictes del món del treball, i endegar l'esdevenidor obrer.

I no oblidem mai l'exemple de l'insigne P. Palau, que si portava en el seu cap privilegiat i en la seva ploma vibrant tot el maremagnum de l'acció social teòrica, amb mà incansable i sàvia propugnava la constitució de sindicats obrers, i, personalment, els ensinistrava per a l'obra sindical en els esplèndids locals d'aquell Casal gloriós del carrer del Bruc, com abans en el del Duc de la Victòria, des de la fundació de l'Acció Social Popular, digníssimament continuada per l'actual Acció Popular, que tant de prop va seguint les petjades i orientacions i les tasques realistes del Reverend P. Palau, sota l'encertada direcció d'un prestigiós sociòleg i la genial empena d'un home ben preparat i zelosíssim.

* * *

Sempre que un conflicte social o una novetat econòmica pertorbin greument la normalitat del món del treball, hem de posar-nos sobre avís, estudiar el cas i situar-nos bé. No convé que ens deixem arrossegar pels esdeveniments, ni menys desentendre'ns d'aquests.

El dia que els obrers il·lustrats trobin la nostra premsa sempre al cap, o al costat, de totes les informacions o polèmiques que puguin interessar-los, la nostra tasca tindrà mig plet guanyat.

J. J. M.

El bon gust d'una persona es patentitza en la decoració de la seva casa i en els presents que ofereix

Invitem a visitar la nostra exposició on s'hi troben extenses col·leccions de Relleus, Crucifixos, Imatges, Tríptics, reproduccions de les més belles obres escultòriques de tots els estils i èpoques existents en les principals Catedrals i Museus del món.

Lena, S. A.

Passeig de Gràcia, 68 (xamfrà València)

FOMENT DE PIETAT

CALENDARI-BLOC

1934

Acudits

Bonhumor

Història

Litúrgia

Curiositats

Anècdotes

Folklore

Santoral català

Exemplar: 0'55 ptes.

FOMENT DE PIETAT

Nova sèrie de llibres

BONS COSTUMS CATALANS

Originals de M. B.

Lectura amena, cristianitzadora.
Interès novel·lístic. - Educació pairal.
Artística presentació.

Vol. I. **La Castanyada.** Il·lustracions de J. Vinyals.

Vol. II. **La fira de Santa Llúcia.** Il·lustracions de J. Vinyals.

Vol. III. **Nadal.** Il·lustracions d'A. Utrillo.

Vol. IV. **Els Reis.** Il·lustracions d'A. Utrillo.

Vol. V. **Els tres tombs.** Il·lustracions de J. Vinyals.

Vol. VI. **El dijous gras.**

Preu de cada volum:
2,50 pessetes

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca popular de Teatre catòlic

L'alegria de fer bé

Comèdia en tres actes de
CLOVIS EIMERIC

Obra premiada en el concurs de
l'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga,
de Sant Andreu de Palomar.

Preu: 2,50 ptes.

OBRA NOVA

FOMENT DE PIETAT

La construcció dels pessebres

per

Josep M.ª Puig i Roig

Pròleg de

Mn. Joaquim Masdexart, Prev.

Dibuixos de

Josep Bonet i del Rio

Preu: 3'50 pessetes

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no podem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que són les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

REBUDES NOVETATS

Balsells

SASTRE

Pl. Urquinaona, 4
Tel. 24954

Ultra

SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO

EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH

RDA. S. PEDRO, 7

PUERTA DEL ANGEL, 25

TAPINERIA, 33

TELEFONOS:

19923 y

19613

Demostraciones gratis a domicilio

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
Catalunya Social?

E. IMBERT**PLANXES PERFORADES**DE TOTA MENA
FABRICACIÓ NACIONAL "IMAR"VIA LAIETANA 38
TELEFON 24842-BARCELONA**CINEMA SONOR**Sessions de caràcter familiar organitzades per
la Federació de Joves Cristians de CatalunyaDiumenge, dia 5, tarda, a tres quarts de quatre i
a les sis**Aventures de Sherlock Holmes,**
drama policíac.

Canuda, 31

SALA MOZART**CONSELL DE BON GERMÀ**Germà: no juguis a la Loteria; la millor rifa és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'Estanc
i Loteria del carrer de "Fernando", núm. 32 (ara Fivaller) i qui sap... Trobaràs també tabacs, segells,
timbres de totes classes i preus — No et descuidis del bitllet de Nadal.**Acadèmia Febrer**

Passeig de Gràcia, 73 (xamfrà Mallorca)

Facilitem estadístiques i comprovants dels superiors
resultats obtinguts per els nostres alumnes**ENGINYERS, AUXILIARS I TÈCNICS INDUSTRIALS**

Especial per a l'ingrés en

l'Escola d'Enginyers IndustrialsDemaneu reglaments al Director D. JOSEP M.ª FERRER, Enginyer Industria,

ATENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 73372. — Barcelona

RUBI

35

(Barcelona)

"ENDAVANT"

FRANQUEO
CONCERTADOCATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA